

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליין מס 462

בס"ד ערש"ק פרי' שופטים ב' אלול תשע"ג

פצוצים יקרים

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך (ט"ז, י"ח) רז"ל דרשו אם יש דין למטה אין דין למעלה, ואם אין דין למטה יש דין למעלה ואין הדין נתלבש בכל הדברים, וכל הדברים נעשים שליחין למקום לעשות בזה האיש משפט כמש"כ (תהלים ק"ט) למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך, כשהגיע קיצו של אדם להעניש הכל עבדיך לעשות דין בזה האדם אבל כשאדם שופט ודן את עצמו עי"ז אין דין למעלה ונתבטלים כל הדינים והגזירות.

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך (ט"ז, י"ח) פירוש אהבה ויראה תתן לך בכל שעריך - בכל מחשבותיך מלשון נודע בשערים בעלה.

ושפטו את העם משפט צדק (ט"ז, י"ח) איתא באבות (א, ו') הוי דן את כל האדם לכף זכות לא כתיב הוי דן את 'האדם' אלא את 'כל האדם' לכף זכות. אפשר לומר שכוונת חז"ל לדייק ולומר שידונו את בעלי הדינים מתוך כל האדם כי כאשר מסתכלים על כל האדם ככלל לא ימלט שלא ימצאו מידה נכונה להכריע לכף זכות. לואת השכילו חז"ל שדיני התורה יתנהלו מתוך עקרון של ראייה לכף זכות. (ע"פ תולדות יעקב יוסף)

כיוצא בזה נאמר במדרש תנחומא ופשטו את העם משפט צדק שילמדו זכות על הדור, ממי אתה למד? מגדעון בן יואש שהיה הדור דל במצוות ובמעשים ומכיון שגדעון למד זכות על עם ישראל מיד נגלה עליו המלאך ויאמר אליו ה' עמך גבור החיל (שופטים ו, יב) ויאמר לך בכחך זה והושעת את ישראל ופרש"י לך בכח הזכות הזה שלמדת זכות על בניי. ומה היה הזכות? שהכירו שהכל מאת השי"ת כמש"כ למען תוהה וירשת את הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך.

על פי שנים עדים וגו' (י"ז, ו') להלכה נקבע שבדיני נפשות רק שני עדים יכולים להענישו מות או מלקות ואפילו הודאתו של חוטא בעצמו לא די בזה להטיל עליו עונשים אלו. משא"כ בממון קבעו חז"ל שהודאת בעל דין כמאה עדים, ולמה? הסיבה שיש הבדל בין גוף לממון. אמנם הכל של הקב"ה הוא אבל את הממון נתן באופן שהאדם נעשה בעלים ורשאי להחליט מה לעשות בו. ואילו הגוף לא ניתן לאדם לבעלות אלא כפקדון בלבד ולא ניתנה לאדם הרשות לעשות בגוף כרצונו, לכך רשאי לחייב עצמו בממון ולא בגוף, וזה נפלא.

וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו וגו' ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא (י"ח, ח'-י') בא הכתוב להשמיענו שגם המקום חשוב לבירור שאלות ודעת תורה כדרשת חז"ל אוירא דארץ ישראל מחכים הרי שלמקום יש ערך בפני עצמו.

וכן מצאנו ב'ברכת המזון' שמוכירים בברכה את ה'שלחן שאכלנו עליו' ואיתא בספר תפארת ציון שהמקום והאופן בו ואיך אוכלים קובעים לערך של האכילה וברכת המזון.

שום תשים עליך מלך (י"ז, ט"ז) עיקר העיקרים שלא לשכוח ח"ו אפילו רגע קט שהקב"ה מלך ושכל אחד מישראל הוא בן מלך...

תמים תהיה עם ה' אלקיך (י"ח, י"ג) שתכיר שכל התמימות והשלימות הוא רק מאתו יתברך, מזה נמשך שפע כל פרטי הישועה לכל פרט נפש ישראל הוא בחינת עולם.

תמים תהיה עם ה' אלקיך (י"ח, י"ג) פרש"י התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו, מפרש"י עולה שהפסוק מתחלק לשני חלקים האחד להיות בתמימות ולא לחקור, תמימות זו צריכה להיות בכל מקום בכל עת ובכל מצב גם כשאתה בחדרי חדרים וגם כשאתה עם בני אדם, והחלק השני הוא הסייעתא דשמיא שהשי"ת ישרה שכינתו עליך ותהיה עם ה' אלקיך.

(ע"פ אלשיך הק')

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

462
1

האשק שיחת הרא"ש ז"ל כ"ג חשון תשנ"ט הלאה לזמנא ז"ל א.א.

- ד -

"אלקים אמר לו קלל", לכן הוא הגיע לאהוב

את השני אהבה שאינה תלויה בדבר.

ואת זה דוד המלך מצפה גם מאיתנו. אנו כולנו הילדים שלו, בגלל שהוא עבד שלבני ישראל יהיה קיום בעולם עד היום הזה, (בכל דור ודור מתהלכים בעולם הצדיקים הללו שזכותם מגינה עלינו שלא נהיה "להשמיד להרוג ולאבד", רק בזכותם יש קיום לאויר העולם), אולם אחרי כל הגלות הזו עדיין איננו חפצים להתקדם. כל אחד רוצה את הכבוד של עצמו. ולמרות שהוא נופל, ויש לו כאבים מן הנפילות שלו, הוא עדיין לא מוכן לקלוט שבעצם הוא לא רוצה לשוב בתשובה. לכן הוא נשאר הלאה עם הכבוד שהוא מחפש, ועם המחשבות שלו, ויש לו הלאה שנאת חנים, והוא מחפש הלאה לחפש תחבולות. אפילו על הרבש"ע הוא מנסה להערים. זוהי הסיבה שאנו בגלות.

- ה -

עכשיו כבר הגיעה השעה שהרבש"ע רוצה להגאל. הוא ברא את העולם ובו גויים ויהודים. במהלך הדורות היו חסידי אומות העולם, והיו גרים, במצרים היה ערב רב, (וגם בדור הזה יש חלק גדול של ערב רב - הם תפסו את הממשלה). הרבש"ע אינו מקפח שכר כל בריה. לכל אחד הוא משלם את שלו. אבל סוף כל סוף יגיע היום שהוא יגאל את עצמו. ואז לא תהיה כל דרך אחרת, רק דרך האמונה, שנגיע לשלימות האמונה.

ולמטרה זו הרבש"ע ברא את הבהמות,

אבל לדאבונינו יש שנאת חנים בינינו ואיש את רעהו חיים בלעו. גם אם יש מי ששומע את הדברים הללו, כשהוא מגיע לשעת נסיון הוא לא מבקש "הצילני מיד אויבי ומרודפי כי אמצו ממני" "הוציאה ממסגר נפשי", כי הוא סבור שאומנם האנשים הגדולים ביקשו את זה אבל לנו זה לא שייך. והוא לא שם אל ליבו שדוד המלך היה בשר ודם בדיוק כמונו, ורק מתוך שהוא הכיר את החסרונות שלו ולא התעייף הוא הגיע לשלימות, וזכה ש"דוד מלך ישראל חי וקיים". כי בשעה שהוא ביקש להיות מושלם "אז איתם וניקתי מפשע רב", הביא אותו הרבש"ע אל המידה שהוא צריך לתקן, ובוזה הראה לו: את המידה שלך עוד לא תיקנת. גם כשסבר שכבר הגיע לשלימות וביקש "בחנני ה' ונסני צרפה כליותי ולב", נכשל, וראה שלכל אדם יש מידה שעליו לתקן מיום הולדו עד מותו, וכל הזמן הוא מוכרח להגיע ל"כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד". ובגלל שהכיר שאינו מושלם והודה על פשעו "כי חוטא ופושע אני", בישר לו הנביא "גם ה' העביר חטאתך לא תמות", לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. בגלל ההכרה הזו הוא זכה לא להתעייף בעבודתו, והוא הלך והתקדם והתקדם, עד שהגיע ל"דוד מלך ישראל חי וקיים". וכל זה בזכות שהיתה לו הכנעה, כמו שאמר כאשר קללו שמעי בן גרא:

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

462
7

המשך מעמ' קודם

שלח להם, הם הכירו שאם הוא לא עוזר להם הם אינם יכולים לעשות מאומה. ההכרה הזו היא הבחירה. ואת זה הרבש"ע דורש מאיתנו. שניתן לו את המלכות שלו בעולם.

לכן אסור שתהיה שנאת חנם, ושכל אחד ירצה את הממשלה לעצמו. בסופו של דבר יגיע הרגע שהרבש"ע יתגלה בעולם, אבל רחמנות גדולה תהיה עלינו אם לא יהיה לו למי להתגלות, אם אנו לא נחיה בבחינת בהמה - "ואני בער ולא אדע" וחטאתי נגדי תמיד". רע ומר יהיה אז, כי אז נפסיד את השגת האלוקות של העולם הבא. לכל ישראל יש חלק לעולם הבא, אבל איזה חלק יהיה לו? הדבר תלוי בעבודתו בעולם הזה.

- 1 -

הרבש"ע ברא את האדם גוף ונשמה, ותכלית העבודה בעוה"ז שהגוף יהיה בחינת נשמה. כי הגוף והנשמה אינם שני דברים נפרדים, אם האדם פוגם בגוף אז הנשמה היא גוף, ואם אינו פוגם בגוף אז הגוף הוא נשמה. ובזה נזכה לעולם הבא. והענין הוא: בבריאת העולם צמצם הקב"ה א"ע צמצום אחר צמצום עד שנברא האדם בבחינת גוף, ומטרת בריאתו באופן זה היתה כדי שיעלה את הגוף לבחינת נשמה, ובזה - כביכול - הרבש"ע נגאל מן הגלות. ולמרות שהגוף מגרה אותנו - כל אחד במידה שלו - עלינו להדבק במידותיו של הקב"ה - מה הוא רחום אף אתה - ולרחם עליו, ולא להשאיר אותו בגלות.

בכדי שימשמשו לנו דוגמאות לאיזו דרגה אנו צריכים להגיע. ובאמצעות כשלונות החיים שלנו נגיע לבחינה של בהמה. כי כשנכיר שאין לנו כל בסיס עמידה וקיום, ממילא נשאר שהקיום שלנו זה הוא, ומכל תנועה מכירים את כח הפועל בנפעל. לא צריך לחפש אותו לא למעלה ולא למטה, כי כשאדם מניע את ידיו - זה הוא. הכח שלו. כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. וכן הדבר כשהוא מדבר, כשלונות החיים שלו מלמדים כי הוא מצד עצמו אינו מסוגל לעשות כלום, ולפי המציאות שלו אין הוא יכול להוציא הגה מפיו, וממילא, כשהוא מדבר - כל מילה היא מכחו ועל ידו.

וזהי כל עבודת האדם, שבכל תנועה שהוא עושה יכיר שהוא חי מחי החיים, ובכל נשימה ונשימה - כל הנשמה תהלל י-ה. וזו היא התכלית שהרבש"ע רוצה מאיתנו, שכל אחד בדרכים שלו יגיע להכיר אותו - בכל דרכיך דעהו. שכל אחד ידע מה הוא עצמו, וממילא יכיר איך הוא מתקיים. וזה מתחיל מכשלונות החיים של כל אחד ואחד. וכשהוא שוכח, נותן לו הרבש"ע תזכורת ("א' קניף") - טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך".

זו היתה הגדלות של הגדולים שלנו. הם הכירו בשפלות שלהם, וכל היום חיו בכשלונות החיים. הם נוכחו לדעת שהם ירדו מטה מטה, והגיעו למצב של "ואני בער לא אדע בהמות הייתי עמך". והיות שהם כבהמות כל העבודה שלהם היא רק בגלל ש"הייתי עמך", מכח הסיבות שהרבש"ע

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

462 ט

כשאדם מגיע לנסיון או אחרי שנפל זה מאוד מאוד קשה, כי ללא העזר ממעל הוא לא יכול לעשות היפך הטבע שלו. אבל בשעת הנסיון הוא שומע קול פנימי שמתריע בו: אל תפגום. וכשהוא שומע ואינו פוגם, אז הגוף הוא בחינת נשמה. ואפילו אם נכשל ונפל, הצער שלו הוא לא על מה שנפגם - זוהי חרטת הרשעים שהם מלאים חרטות. יהודי שדבוק בה' מתחרט על מה שציער את הרבש"ע, ועל זה שהכניס אותו בגלות. ואז הוא פונה ואומר: "אבא, אני מתחרט שציערתי אותך, אבל אינני יכול להתחזק בכוחות עצמי, כאדם הראשון שאמר "אכלתי ואוכל עוד", על כן אני מבקש: השיבני בתשובה שלימה לפניך".

אמנם קשה מאד להתגבר, ובפרט שכל אדם כבר התרגל לחטאים שלו ומאד קשה לו להפסיק לעשות אותם, אבל עד יום מותו יחכה לו בתשובה להנטותו לתחיה. ועל כן עלינו לדעת, שכאשר הרבש"ע שולח לאדם את הנסיון, הוא שולח לו יחד עמו את הסיבה שתעזור לו להתגבר. ואיך שייך שלא יפגום? ע"י שהוא מכיר בחולשתו ואפסיותו, ויודע שהוא בכוחו אינו יכול לשנות את המידה הרעה בה נברא, ו"חטאתי נגדי תמיד", אז הוא מבין שמה שבכ"ז הוא לא חוטא זה מכח הסיבות שהרבש"ע שולח לו למנוע אותו מחטוא. ואז אפילו אם כבר נכשל הוא יכול לשוב בתשובה. כי אם הוא יודע שבלי עזר הוא לא יכול לעשות מאומה, הוא יהיה נעזר. השיבנו ה' אליך - ונשובה.

המשך יבוא אי"ה

שהשמחה במעונם

הר"ר יוסף שלמה דורון ומשפ' להולדת הבן
הר"ר יוסף חזן ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר אשר ישעי' קרויס ומשפ' לאירוס' הבת
הר"ר משה שמואל בנימין האפמאן ומשפ' לאירוס' הנכדה
הר"ר יהודה אליהו האפמאן ומשפ' לאירוס' הבת
הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ' לנישואי הנכדה
הר"ר אהרן רובינפלד ומשפ' לנישואי הבת

י"ל ע"י

מערכת החברותא
רח' עני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס:

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

לעילוי נשמת

ר' יוסף ב"ר יעקב דב פלדמן ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע